

Länsstyrelsen Skånes regionala uppföljning

Länsstyrelsen har i uppdrag att följa upp den regionala organiseringen och genomförandet av insatser för nyanlända på lokal och regional nivå¹. På detta sätt kan Länsstyrelsen förse regeringen med information från samtliga delar av landet. I fokus för uppdraget ligger reformen för etablering av nyanlända.

En länsstyrelsegemensam enkät till landets kommuner

Under 2015 har en arbetsgrupp bestående av representanter från fyra av Sveriges länsstyrelser för fjärde året i rad genomfört en bred enkätundersökning riktad till Sveriges 290 kommuner. Arbetet har skett i dialog med landets samtliga länsstyrelser.

Enkätens innehåll och utformning

Undersökningen syftar till en bred kartläggning av mottagandet och etableringen av nyanlända inom ramen för etableringsreformen samt mottagandet av ensamkommande barn. Avsikten är att variera inriktningen något varje år, dock utan att gå miste om jämförbarheten och på så sätt kunna mäta över tid. Därför finns inte samtliga frågor med varje år.

Enkäten innehåller frågor om lokal och regional samverkan och samordning, kapacitet och beredskap för mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, kvaliteten i mottagandet samt etableringsinsatser.

Svarsalternativen i enstaka frågor har formulerats om, vilket innebär att de inte är fullt jämförbara med frågor från tidigare år. Där så är fallet är det angivet.

Enkäten innehöll sammanlagt 24 frågor, flertalet utformade med delfrågor. Den har kraftigt reducerats jämfört med tidigare år då den omfattade omkring 40 frågor. Frågorna är av såväl objektivt kartläggande som subjektivt utvärderande karaktär. En del frågor gäller förekomsten av olika insatser och förhållanden, medan andra gäller kommunens bedömningar, erfarenheter och uppfattningar. Enkätfrågorna var i första hand utformade med fasta svarsalternativ, men även öppna frågor ingick liksom möjligheten att kommentera enskilda svar.

Datainsamling

Undersökningen genomfördes via en webbaserad enkät. Respektive länsstyrelse avgjorde vem enkäten skulle sändas till. Enkäten gick därför till antingen kommunens e-post-brevlåda, kommunchefen eller en specifik tjänsteman i kommunen med ansvar för mottagandet av nyanlända inklusive ensamkommande barn.

Enkätsvaren inkom under perioden 2 oktober – 5 november. Påminnelser gjordes både via enkätverktyget och genom mejl/personliga samtal.

---

¹ Länsstyrelsens uppdrag återges i bilaga 1.

Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Enkäten besvarades av 224 av Sveriges 290 kommuner, motsvarande 78 procents svarsfrekvens. År 2014 var motsvarande siffra över antal kommuner som besvarade enkäten 239 och gav då en svarsfrekvens om 82 procent. Per län varierade årets svarsfrekvens mellan 46 och 100 procent. 42 kommuner öppnade inte webbenkäten och 24 kommuner svarade ofullständigt på den. Det blir totalt ett bortfall om 66 kommuner. Den varierande svarsfrekvensen kan dels bero på det läge som var under hösten. Många kommuner var upptagna av ett ovanligt stort flyktingmottagande och av den anledningen var enkäten troligen inte prioriterad när den skickades ut. Även det faktum att flera enkäter sändes ut kring samma period till kommunerna, på grund av den flyktingssituation som rådde, kan ses som en del av förklaringen till årets svarsfrekvens. Svarsekvensen har skilt sig mellan olika län och vad det beror på är svårt att säga. Det rör sig troligen om flera olika orsaker.

Tabell 1. Svarsfrekvens META- enkäten åren 2012-2015

År	Antal kommuner som svarat	Svarsfrekvens (procent)
2015	224	72
2014	239	82
2013	265	92
2012	273	94

Ser vi till svarfrekvensen genom åren med start 2012 fram till och med 2015 kan vi följa en nedåtgående kurva med en 22 procents minskning. År 2012 svarade 273 (94 procent) av Sveriges kommuner på enkäten och motsvarande siffra för 2015 är att 224 (72 procent).

Resultatens giltighet

Resultaten beskriver kommunernas bild av arbetet med mottagande och etablering av nyanlända. Andra aktörer – och målgruppen nyanlända själva – kan naturligtvis ha en annan bild av verkligheten. Svaren kan påverkas av vem/vilka inom varje enskild kommun som besvarat enkäten. Det gäller i första hand frågor som rör uppfattningar och bedömningar. Vid jämförelser med fjolårets resultat kan vissa förändringar i frågornas ordning eller utformning påverka svaren (se ovan).

Tolkningen av resultaten bör inriktas på övergripande mönster och variationer i resultaten av olika delfrågor. Materialet ska ses som ett diskussionsunderlag och inte

som en objektiv beskrivning av faktaförhållanden; det gäller särskilt frågor om uppfattningar och bedömningar. Det ska även påpekas att skillnader i svarsfrekvens kan påverka tolkningen av resultaten sett över tid.

Länsstyrelsens användning av resultaten

Länsstyrelsen använder materialet som ett komplement till den information och statistik som inhämtas på andra vägar. Resultaten tjänar dels som underlag för prioriteringar av insatser, dels som en utgångspunkt för dialog med kommunerna och andra berörda aktörer inom integrationsområdet.

Den regionala rapportens upplägg

Rapporten beskriver huvudresultaten av enkätsvaren för Skånes kommuner. Texten refererar löpande till bildmaterialet som är presenterat i diagramform.

Överenskommelser om mottagande av nyanlända och ensamkommande barn – 2015

Av Sveriges 290 kommuner hade 283 en överenskommelse om mottagande av nyanlända under år 2015 att jämföra med år 2014 då 278 kommuner hade en sådan (tabell 1). Alla kommuner hade en överenskommelse om att specifikt ta emot ensamkommande barn år 2014. Motsvarande siffra för år 2014 var 288.

Överenskommelserna om nyanlända motsvarade år 2015 totalt 18 005 platser i landet, varav 10 575 avser anvisningsbara platser, dvs bostäder som kommunerna förbinder sig att tillhandahålla åt nyanlända. De anvisningsbara platserna i överenskommelserna har ökat från år till år. År 2014 fanns 23 614 platser, varav 8 321 anvisningsbara platser tillgängliga i landet och året innan 21 769 platser varav 7 602 anvisningsbara platser.

Under år 2015 tog Sveriges kommuner emot totalt 50 863 nyanlända (inkl. ensamkommande barn), varav 6 648 anvisades en bostad. Motsvarande siffror för tidigare år var lägre (tabell 1). Antalet mottagna i hela landet år 2015 motsvarade 52 nyanlända personer (inkl. ensamkommande barn) per 10 000 invånare. Det är en väsentlig ökning sedan åren 2012, 2013 och 2014 då motsvarande siffror var 20, 36 respektive 47 nyanlända personer per 10 000 invånare. Storstadslänen – som tillsammans hyser 53 procent av Sveriges befolkning – tog under år 2015 emot 44 procent av de nyanlända. Motsvarande siffra för åren 2012 och 2013 var 44, 42 respektive 41 procent.

Tabell 1. Överenskommelser och mottagande av nyanlända åren 2012-2015

År	Överenskommelser (antal platser)		Mottagande (antal personer)				
	Totalt	varav anvisningsbara	Totalt	varav anvisade av totalen ¹	varav ensamkommande barn av totalen	Mottagna nyanlända (inkl. ensamkommande barn) per 10 000 inv.	Mottagna ensamkommande barn per 10 000 inv.
2015		10 575	50 863	6 648	3 768	52	3,8
2014	23 614	8 321	45 836	6 209	3 370	47	3,5
2013	21 769	7 602	34 499	4 811	2 331	36	2,4
2012	16 028	5 879	18 791	3 926	1 982	20	2,1

Kommentar: Tabellen bygger på uppgifter från Länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

¹Antal personer som accepterat anvisning (Arbetsförmedlingen) + antal anvisade (Migrationsverket).

1. Lokal Samverkan

För en väl fungerande etableringsprocess är samverkan mellan ansvariga myndigheter samt mellan kommuner, myndigheter och andra aktörer en viktig faktor.

Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen (LÖK)

För att tydliggöra arbetsfördelningen inom etableringsinsatserna på lokal nivå har Arbetsförmedlingen ansvar för att en lokal överenskommelse (LÖK) tecknas mellan berörda parter. Överenskommelsen kan ha en inriktning mot administrativa frågor, men kan också handla om utveckling av insatserna.

I slutet av 2015 hade 90 procent av de svarande skånska kommunerna en lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen gällande insatser för nyanlända. Det är en procentuell ökning från 2014 då 56 procent av de svarande kommunerna uppgav att de hade en lokal överenskommelse (diagram 4).

Samverkansformer mellan kommunen och Arbetsförmedlingen

19 av de svarande kommunerna svarar att de samverkar med Arbetsförmedlingen. De flesta kommuner med några få undantag samverkar genom återkommande möten för dialog och erfarenhetsutbyte och drygt tre fjärdedelar samverkar genom trepartssamtal (diagram 5b). Hälften samverkar genom att driva gemensamma projekt, vilket ökat med 50 procent sedan 2014. Mindre vanligt är samverkan genom gemensamt servicekontor.

Hinder för samverkan

Kommuner kan uppleva olika typer av hinder för samverkan kring mottagandet och etableringen av nyanlända.

Bristande ekonomiska resurser utgör ett mycket stort hinder för samverkan anger 27 procent av de svarande kommunerna (diagram 7a). Tidsbrist inom de egna verksamheterna och andra aktörers tidsbrist upplevs som mycket stora hinder av 17 respektive 12 procent. Sammantaget kan sägas att bristande ekonomiska resurser och andra aktörers tidsbrist uppges utgöra de största hindren för samverkan. Bristande kunskap inom den egna verksamheten eller otydliga myndighetsroller eller otydlig ansvarsfördelning inom kommunen betraktas inte som större hinder.

Tidsbrist inom den egna verksamheten är ett tilltagande hinder för samverkan (diagram 7c), 39 procent av de svarande kommunerna har uppgett detta för 2015 att jämföra med 23 procent för 2014. Hinder som består av bristande förståelse för varandras verksamheter och otydlig ansvarsfördelning inom kommunen, ökar också något från 2014. Övriga hinder för samverkan kring mottagning och etablering av nyanlända minskar dock över tid.

Erfarenhet av insatser i mottagandet av nyanlända

I bedömningen av hur mottagandet av nyanlända har fungerat ger en majoritet av de svarande kommunerna en positiv bild av flertalet centrala insatsområden (diagram 6a). Framför allt gäller det de kommunala utbildningsverksamheterna samt barnomsorg. Dock finns det ett område där den positiva bilden inte är lika uttalad och det gäller yrkesutbildning för nyanlända. 67 procent av de svarande kommunerna uppger att erfarenheterna är ganska eller mycket dåliga inom det området. När det gäller boende och sjukvård är erfarenheterna inte heller så goda; endast 44 respektive 50 procent har goda erfarenheter av mottagandet i dessa avseenden.

Tas tidigare års enkätsvar i beaktande ser man en kraftigt nedåtgående trend för just yrkesutbildning för nyanlända (diagram 6c). År 2014 hade 92 procent av de svarande kommunerna positiva erfarenheter av mottagandet av nyanlända när det gällde just yrkesutbildning. Andelen har minskat till 33 procent för år 2015. Däremot tycks fler kommuner ha positiva erfarenheter av arbetsmarknadsinsatser. Inom övriga områden är förändringarna marginella.

Samordningens betydelse för de nyanlända

Samordningen av etableringsinsatser påverkar givetvis de nyanlända. Det finns en del svårigheter att överbygga när flera aktörer är inblandade.

När det gäller samordningen av lokala etableringsinsatser bedömer 23 procent av de svarande kommunerna att det är ett mycket stort problem att insatserna inte uppgår till heltid under sommaren, drygt hälften av de svarande kommunerna anser att tidskrävande resor mellan parallella insatser är ett stort problem (diagram 8a).

Hälften av kommunerna gör bedömningen att det är ett stort problem att insatserna överlag inte ger en bra helhet för individen. 44 procent anser att otydlig information om försörjning efter avslutad etableringsplan utgör ett stort problem.

Undersökningen visar också att problemen med samordningen minskat något jämfört med 2014 inom områden såsom väntetider mellan insatser, att olika insatser krockar med varandra samt att insatserna inte uppgår till heltid under året (diagram 8c) över tid.

2. Mottagandet av ensamkommande barn

Mottagandet av ensamkommande flyktingbarn styrs av ett omfattande regelverk. Från den 1 januari 2014 har en ändring i lagen medfört att Migrationsverket fått en utvidgad möjlighet att anvisa kommuner att ta emot asylsökande ensamkommande barn. Av de svarande kommunerna anser 92 procent att den nya lagen har påverkat mottagandet av ensamkommande barn.

Erfarenhet av mottagandet inom olika insatsområden

Generellt sett har en stor andel av kommunerna fortfarande positiva erfarenheter av hur mottagandet av ensamkommande barn fungerar, även om andelen har minskat sedan förra året (diagram 10c). Av de tretton olika ämnesområden, som det ställdes frågor om

i enkäten, upplever kommunerna att det är återsökningar i ersättningssystemet som fungerar mindre bra. Endast 42 procent av kommunerna har en positiv erfarenhet av mottagandet i denna aspekt.

Inom de flesta områden har dock andelen kommuner med positiva erfarenheter minskat. Områdena skola/förskola, barnomsorg, hälsofrämjande insatser och sjukvård har fått ändrade betydelser eller lagts till i årets enkät, vilket gör att det inte går att jämföra dessa svar med svar från med tidigare års enkäter. Familjehem är det enda område som en större andel kommuner än föregående år uppger att de har positiva erfarenheter av.

Familjehem, utslussningsboenden, gode män och särskilt förordnad vårdnadshavare

Kommunerna har varierande uppfattningar gällande möjligheterna att tillgodose de ensamkommande barnens behov i fem olika avseenden: Hem för vård och boende, familjehem, utslussnings-/träningsboende, gode män och särskilt förordnad vårdnadshavare (diagram 9a). Svårast tycker kommunerna att det är att tillgodose barnens behov av HVB vilket 100 procent av de svarande angett som ganska eller mycket svårt, vilket är en ökning från 2014 då 69 procent tyckte att det var ganska eller mycket svårt (diagram 9c). Familjehem, har 96 procent av de svarande kommunerna uppgett varit ganska eller mycket svårt. Den siffran har ökat från 2014 års enkät då 89 procent uppgav att det var svårt eller mycket svårt att tillgodose behovet.

Överlag har en betydande ökning av upplevda svårigheter skett inom samtliga områden. 87 procent av kommunerna har svårigheter att tillgodose barnens behov i fråga om utslussnings-/träningsboenden. Inom de övriga områdena uppfattar en ännu större andel av de svarande kommunerna att det är ganska eller mycket hårt att tillgodose barnens behov.

Hinder för samverkan

Störst hinder för samverkan kring mottagandet av ensamkommande barn enligt kommunerna är tidsbristen inom den egna verksamheten, 71 procent av de svarande kommunerna har angett det som ett ganska eller mycket stort hinder att jämföra med år 2014 då samma siffra var 50 procent (diagram 11c). Ett nästan lika stort hinder utgör andra aktörers tidbrist, där 66 procent av kommunerna anger stora hinder. Även det är en ökning från föregående år då motsvarande siffra var 59 procent.

Kommunerna erfar år 2015 även ett större hinder kring otydlig ansvarsfördelning inom kommunen som 29 procent anser vara ett stort hinder och bristande kommunikation mellan aktörer som 29 procent anser vara ett stort hinder när det kommer till samverkan om mottagandet av ensamkommande barn, jämförbara siffror för 2014 var 4 procent respektive 17 procent. Inom övriga områden kan nämnas att kommunerna anser att bristande ekonomiska resurser är ett stort hinder som ökat från 32 procent 2014 till 39 procent 2015.

3. Bosättning och bostäder

Under år 2015 fick 6 648 nyanlända personer hjälp av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket med att finna en bostad i någon av landets kommuner. Cirka 10 000 personer med uppehållstillstånd fanns kvar i Migrationsverkets mottagningssystem i slutet av år 2015.

Dialog och samordning med andra aktörer

De svarande kommunerna ger generellt en god bild av dialogen mellan berörda parter i bosättningsarbetet; 85 procent av de svarande kommunerna uppger att dialogen med etableringshandläggarna fungerar ganska eller mycket bra när det rör bosättningsarbetet, vilket är en ökning jämfört med förra årets svar då 78 procent tyckte att dialogen fungerade ganska eller mycket bra (diagram 13c). Däremot uppger färre kommuner att dialogen med Arbetsförmedlingens bosättningssektion och Migrationsverkets bosättningsenhet fungerat bra under 2015; 53 procent respektive 50 procent tycker att dialogen fungerar ganska eller mycket bra att jämföra med 2014 års siffror som var 95 procent respektive 77 procent.

Dialogen med de kommunala bostadsbolagen upplevs som positiv av 68 procent av kommunerna. Beträffande privata bostadsbolag/hyresvärdar har kommuner med positiv erfarenhet av dialogen minskat drastiskt med hela 42 procentenheter sedan förra året. Enligt 46 procent av kommunerna har man en ganska eller mycket bra dialog med andra kommuner gällande bosättningsarbetet vilket är en minskning från 2014 då motsvarande siffra för de svarande kommunerna var 100 procent.

Hinder för bosättning

De svarande kommunerna upplever olika typer av hinder för bosättning av anvisade nyanlända. Det största hindret kommunerna erfar är bostadsbrist i kommunen, vilket alla svarande kommuner uppger är ett ganska eller mycket stort hinder (diagram 14a). Det är något fler än år 2014 då 84 procent uppgav detta (diagram 14c). Så många som 73 procent av de svarande kommunerna anser till och med att det är ett mycket stort problem. Dessutom uppger en större andel av kommunerna att deras övriga verksamheter konkurrerar om tillgång till bostäderna, nämligen 44 procent år 2015 jämfört med 32 procent år 2012.

95 procent av de svarande kommunerna anger att de har brist på bostäder i rätt storlek, vilket är en ökning med 19 procentenheter sedan år 2014 och med 30 procentenheter sedan år 2012. 42 procent av de svarande kommunerna uppger att konkurrens om bostäder med Migrationsverket är ett hinder, 2014 uppgav 25 procent av kommunerna detta som ett hinder (diagram 14c).

Att nyanlända tackar nej till anvisad plats upplevs som ett stort hinder för bosättning av 24 procent av länets svarande kommuner. Denna andel har ökat något sedan år 2014 då andelen var 16 procent.

I jämförelse med åren 2012-2014 har kommunernas erfarenheter av stora hinder, i bosättningen av anvisade nyanlända, ökat inom samtliga områden förutom inom områdena begränsad kollektivtrafik samt bristande samarbete med bostadsbolagen.

4. Utbildning och skola

Kommunerna har en central funktion i flyktingmottagandet utifrån ansvaret att erbjuda nyanlända undervisning i svenska för invandrare (sfi). Majoriteten av de nyanlända studerar sfi under sin första tid i Sverige. År 2014 studerade närmare 125 000 elever sfi i landet (Skolverket).

Utbud av sfi- utbildningar

I kommunernas skolutbildning ska hänsyn tas till elevers olika behov. Ordinarie sfi erbjuds av alla kommuner i länet med ett mottagande av vuxna (diagram 15a). Den vanligaste formen av specialanpassad sfi- utbildning är sfi för analfabeter som 90 procent av kommunerna erbjuder. Det är en ökning jämfört med 2014 då motsvarande andel var 72 procent (diagram 15b).

74 procent av de svarande kommunerna anordnar sfi med språkpraktik, det är en ökning jämfört med 2014 då motsvarande andel var 48 procent.

Under år 2015 har fler kommuner än tidigare erbjudit sfi för kortidsutbildade, för akademiskt utbildade, undervisning för föräldralediga, med anpassning till fysiskt/psykiskt funktionshinder och med yrkesutbildning. Likaså har andelen ökat kraftigt när det gäller undervisning med modersmålsstöd vilket 58 procent av de svarande kommunerna erbjuder att jämföra med 2014 då motsvarande andel var 24 procent.

Undervisningsformer

Samtliga svarande kommuner i länet uppger att de erbjuder lärarledd undervisning minst 15 timmar i veckan på dagtid (diagram 16b). 95 procent av kommunerna erbjuder dessutom kvällsundervisning. Här har en ökning skett sedan år 2012 då endast 77 procent av kommunerna erbjöd detta. 79 procent erbjuder deltidsstudier vilket är en ökning från 2014 då 60 procent erbjöd detta. Mindre vanligt är det med helgundervisning samt distansundervisning, knappt en tredjedel av kommunerna erbjuder den senare studieformen.

En ny fråga för 2015 är om kommunen erbjuder sfi för personer med uppehållstillstånd som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden, 60 procent av de svarande kommunerna i länet uppger att de erbjuder detta (diagram 17).

5. Fritid och föreningsliv

Det civila samhället har en nyckelroll i etableringsprocessen för nyanlända och i den ömsesidiga integrationen i samhället i stort. Föreningslivet kan fungera som en mötesplats där alla verkar utifrån ett gemensamt intresse och där sociala och professionella nätverk kan byggas. Som nyanländ är det inte alltid självklart var och hur man kan delta i föreningslivet.

Introduktion till föreningslivet

Drygt hälften, 54 procent av de svarande kommunerna som tagit emot ensamkommande barn/ungdomar, uppger att gruppen får en introduktion till föreningslivet (diagram 18a). Det innebär en liten minskning i jämförelse med 2014 då 59 procent uppgav detta (diagram 18b). Mindre än en tredjedel erbjuder andra nyanlända barn/ungdomar introduktion till föreningslivet vilket även det är en liten ökning från 2014. En femtedel riktar sig till nyanlända i yrkesför ålder och en mindre del till nyanlända i pensionsåldern.

Andelen kommuner som har en organiserad introduktion för nyanlända i yrkesför ålder har ökat sedan 2014, men fluktuerar kring ungefär samma nivåer sedan år 2012.

6. Arbete

Inom ramen för etableringsuppdraget är det Arbetsförmedlingens uppdrag och ansvar att erbjuda och genomföra arbetsmarknadsinsatser.

Kompletterande arbetsmarknadsinsatser

På frågan om kommunen genomför kompletterande arbetsmarknadsinsatser svarar 74 procent att språkpraktik genomförs (diagram 19a). Detta är en ökning jämfört med år 2012 då 65 procent av kommunerna erbjöd det. Något fler kommuner än tidigare erbjuder också yrkespraktik, 47 procent år 2015 jämfört med 42 procent år 2012 (diagram 19b).

Fler kommuner gör år 2015 mer insatser när det gäller arbetsgivarkontakter än man gjorde 2012, andelen är 53 procent att jämföra med 45 procent 2012.

Mentorskapsinsatser har under dessa år nästan fördubblats från 12 till 21 procent.

6. Hälsa

En god hälsa är avgörande för asylsökande och nyanlända flyktingars möjligheter till lärande, integration och etablering på arbetsmarknaden.

Information från Arbetsförmedlingen

67 procent av de svarande kommunerna uppger att mycket information om den nyanländes hälsa saknas i Arbetsförmedlingens information till kommunerna när etableringen påbörjas för att kommunen ska kunna vidta lämpliga åtgärder (diagram 20a). 60 procent uppger att mycket information saknas under etableringstiden och 63 procent anger att mycket information saknas när den avslutas att jämföra med 2014 då motsvarande andel var 35 procent (diagram 20c).

Bland kommunernas svar framgår att bristen på information upplevs ha ökat för varje år sedan år 2013.

7. Regional samverkan

Regional samverkan inom verksamheter för nyanlända flyktingar och för ensamkommande barn sker mellan en rad olika aktörer och mellan olika geografiska områden. Inom ramen för sitt samordningsuppdrag leder länsstyrelsen i många fall regionala samverkansforum på såväl strategisk nivå som på tjänstemannanivå. Syftet är att underlätta samarbete och samordning av insatser kring nyanländas etablering och mottagande av ensamkommande barn.

Regional överenskommelse

96 procent av de svarande kommunerna i länet uppger att de ingår i en regional överenskommelse eller strategi för mottagande av nyanlända (diagram 21). Förutom kommunen är de vanligaste aktörerna Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen, Migrationsverket, landstinget/regionen och Försäkringskassan (diagram 22). Mer sällan ingår aktörer som ideella organisationer, universitet/högskola och/eller andra aktörer.

Nyanlända

De flesta kommuner ingår i någon form av regional samverkan om nyanländas etablering oavsett om en regional överenskommelse har tecknats eller inte. Samverkan kring samhällsorientering är vanligast och har så varit under de tre senaste åren (diagram 23b). 95 procent av de svarande kommunerna, som hade ett mottagande under året, samverkar med andra kommuner om samhällsorientering.

Samverkan sker också inom sfi, annan vuxenutbildning och yrkesutbildning. Graden av samverkan har skiftat något mellan åren 2012, 2014 och 2015 och har gällande Sfi ökat till 68 procent 2015 att jämföra med 35 procent 2014, gällande annan vuxenutbildning och yrkesutbildning har andelen kommuner med regional samverkan ökat med 20 procentenheter från 2014 till 74 respektive 58 procent 2015.

Kompetensutveckling och tolkning är också samverkansområden, där det senare har ökat med 44 procentenheter sedan år 2013. Beträffande boende/bosättning har andelen kommuner som samverkar kontinuerligt minskat från 26 till 16 procent sedan år 2013.

Andra samverkansområden är hälsofrämjande insatser där 53 procent av kommunerna samverkar med varandra, skola/förskola 33 procent, fritid/föreningsliv 28 procent, uppföljning/metod 24 procent och socialt stöd 21 procent

Behov av stärkt regional samverkan

Kommunerna tillfrågades om sina behov av stärkt regional samverkan. Omkring 40 procent av de svarande kommunerna ser ett mycket stort behov av stärkt regional samverkan inom områdena yrkesutbildning, arbetsmarknadsinsatser och hälsofrämjande insatser (diagram 24a).

Mindre uttalade samverkansbehov angavs beträffande skola/förskola, fritid/föreningsliv och socialt stöd. Men det är trots allt 38 procent av kommunerna som har ett ganska eller mycket stort behov av stärkt samverkan inom fritid och föreningsliv.

Behovet av stärkt regional samverkan har sedan år 2014 ökat mest inom alla områdena men inom följande områden har behovet ökat mest såsom yrkesutbildning, annan vuxenutbildning och fritid och föreningsliv med 33, 31 respektive 23 procentenheter (diagram 24c).

Delfrågan om hälsofrämjande insatser är ny i årets enkät. 50 procent av de svarande kommunerna i länet upplever ett stort behov av ökad samverkan inom det området.

Bilaga 1: Länsstyrelsens integrationsuppdrag 2015

Länsstyrelserna ska:

Följa upp organisering och genomförande av insatser för nyanlända på regional och lokal nivå och prioritera insatser som väsentligt bidrar till att öka kommunernas mottagningskapacitet, inklusive vidarebosatta (Länsstyrelseinstruktionen, 62 § och regleringsbrevet 2015, uppdrag 78).

Länsstyrelserna ska också verka för att stärka den civila sektorns roll, till exempel genom att fler överenskommelser om integration med civila sektorn kommer till stånd (Överenskommelse mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting, Dnr IJ2009/60/UF, regleringsbrevet 2015, uppdrag 78).

Lämna ersättning till kommuner för att de ska kunna skapa beredskap för att ta emot nyanlända och öka sin mottagningskapacitet samt för att utveckla regional samverkan. Insatser som syftar till att öka kommunernas mottagningskapacitet samt möjligheter att tillhandahålla samhällsorientering ska prioriteras (ersättningsförordningen 2010:1122, 37 § och regleringsbrevet 2015, uppdrag 79).

Främja och stödja samarbete mellan kommuner för att öka förutsättningar för dem att tillhandahålla samhällsorientering (förordning om samhällsorientering 2010:1138, 11–12 §§ och regleringsbrevet 2015, uppdrag 80).

Teckna överenskommelser med kommuner om mottagande av nyanlända (bosättningsförordningen 2010:408, 4–5 §§).

Verka för att förbättra regional samverkan mellan kommuner, myndigheter, organisationer och företag som anordnar aktiviteter för nyanlända (etableringslagen 2010:197, 4 §, Länsstyrelseinstruktionen, 62 §).

Verka för att det finns beredskap och kapacitet att ta emot asylsökande ensamkommande barn och ensamkommande barn som har beviljats uppehållstillstånd.
(Länsstyrelseinstruktionen, 62 § samt regleringsbrevet 2015, uppdrag 82).

Förhandla med kommuner om mottagande av ensamkommande barn (regleringsbrevet 2015, uppdrag 82).